

Vendal grøn

Ved Bent Klougart

0

*Betragtninger over en værdifuld
Limfjordsegn og anvisninger i
plantning på sommerhusgrundene*

VENDAL GRØN
AF
BENT
KLOUGART

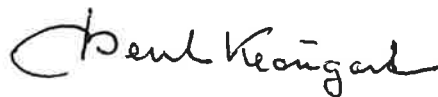
D Dette hefte er ikke nogen løftet pegefinger fra den bedrevidende. Det kommer som en hilsen fra en, der er blevet optaget af det Limfjordslandskab, som nu danner ramme om en samling sommerhuse, men som gerne skulle beholde mest muligt af den karakter, Vorherre og slægter før os gav det.

Når der i det følgende skrives "gør det!" eller "gør ikke det!", så er det bare noget, jeg under planlægning af den grund i kolonien, som jeg har tilknytning til, har gået og sagt til mig selv.

Men jeg har snakket højt imens, og jeg kan da ikke forhindre Dem i at stille Dem op og lure på, hvad nu jeg sådan går og snakker med mig selv om...

Men De kan da osse la' være - og bare la' heftet gå i papirkurven.

Venlige Vendalhilsener
fra

og

Aarhus Stiftstidende

Å DETTE
LIMFJORDS-
LAND...

Det har alt, hvad et menneske, som vil tæt på natur, kan begære. Bølgende egne, højdedrag, slugter og slettestrækninger, fjorden der breder armene ud, udblik til øer, halvøer og fastland. Høj himmel déroppe. Selv i stjerneløse nætter er der dog altid lys derovre, fra Struer og Oddesundbroen - vidnesbyrd om nutid samtids med, at fortiden taler tyst og stærkt gennem egnens mange gravhøje.

Hvidtjørn
falder bedst
ind i
landskabet.

Rosa rugosa
("Hybenrose"),
fantastisk hård-
før (vind og
salt), men lidt
for meget brugt
og slem med ud-
løbere.

Tænk sig, at et sådant afvekslende landskab giver plads til fritidsboliger for mange mennesker. De er sandelig privilegerede, sammenlignet med dem, der må nøjes med sommerhuskolonier på præsentebakke, flad mark, række ved række.

Men hvor forpligtende er det ikke at bygge huse her og at plante her! Her skal være plads til mange, læ og ly for dem, og det skal skabes, uden at egnen sætter ynde og vælde til ved det.

Vendal var grøn og skal fortsat være grøn. Men vi kan ikke pakke hele sommerhusområdet eller den enkelte grund ind i høje læbælter. Så røvede vi vidsynet heroppe. Vi må også gøre os klart, at vi selv ved en intens og effektiv læplantning i rimelig højde aldrig opnår sydfynsk lunhed heroppe. Blæsten vil stadig gå frisk over Limfjordens vande og over kystlandet her.

Hvad vi kan, er at afbøde det barskeste, dér hvor husene er lagt, og hvor vi lægger os selv "kun klædt i solskin og brunet hud".

Det gør vi ved at plante i tilknytning til husene, så vinden ledes der udenom, så husene sløres og ikke buser for meget på i området. Vi gør det ved hver at skabe os et par pladser, hvor vi alt efter tiden på dagen og efter vinden kan ha det lunt. Vi gør det ved i pagt med landskabets linjer at trække milde "markskele" af levende planter mellem vore grunde.

Det er her værd at fastslå, at planter - træer og buske - i ganske anderledes grad end f. eks. læskærme og mure er i stand til at skabe læ. Blæsten hopper over de faste flader og ned igen på den anden side, men bag et plantehegn med 35-50 pct. hul i den "siende" flade, er der effektivt læ ud til en afstand af ca. 20 gange hegnets højde.

EN SMULE
JURA

Pil, hængende eller opret, er ret nem og kan let holdes i lave.

Ø

Det tinglyste skøde foreskriver, at der inden for (øst for) strandbyggelinjen på hver grund skal plantes fire meter brede bæltter mod vej og mod naboer. Det lyder voldsomt og er næppe vel betænkt. Det giver jo ialt otte meter. Mange steder er der slet ikke plads til det for husene. Omkring de fire meter må være nok...al den stund at hegn og hække mellem grunde og foran grunde bør holdes så lave, af hensyn til ikke at ødelægge egnens udseende, at næppe en af de store grunde kan befries for blæst. Det kan derimod de småpladser, vi skaber os på grunden.

Det er vigtigt for at få lidt helhed ud af det, at naboer snakker sammen om plantevalg i skellene. Det behøver ikke at være samme planteart på begge sider af skellet, slet ikke. Arterne skal blot kunne trives sammen og klæde hinanden.

ET FORSLAG:
EN LÆGRYDE
MED VOLD
OMKRING

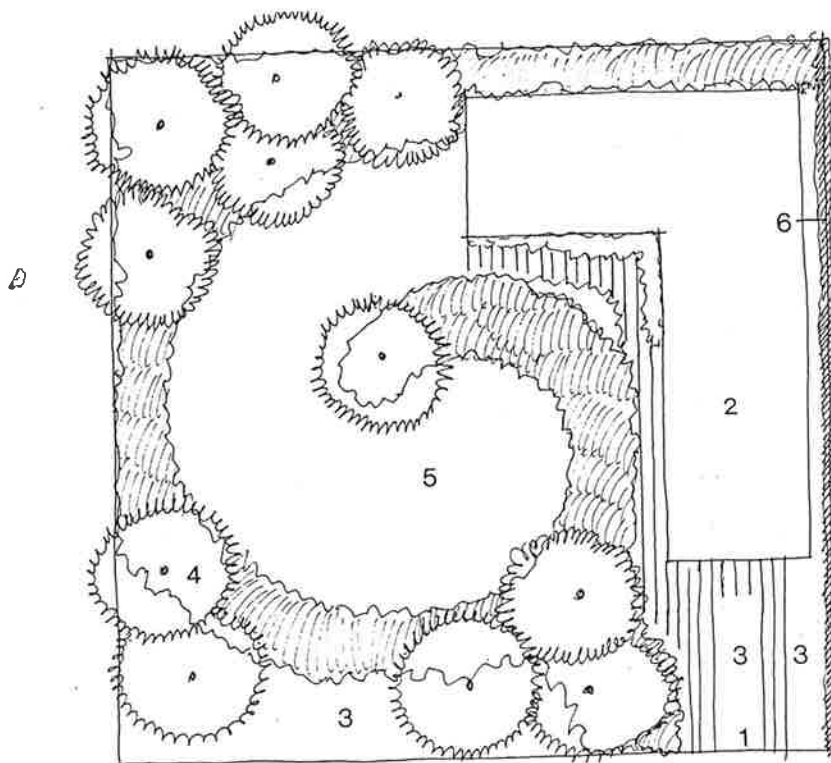

Hyld.

På en grund som vores, men nok også på andres, ville det være en god ide at lave forsænkede liggepladser i husets nærhed: grave græstørv op på pladsen og andre steder på grunden og stable dem ovenpå hinanden søm en vold. Måske hule pladsen inden for volden mere ud. Derpå kan vi så nyt græs i bunden (se herom næste side). Endelig plante lave, men yderligere lænde buske på volden.

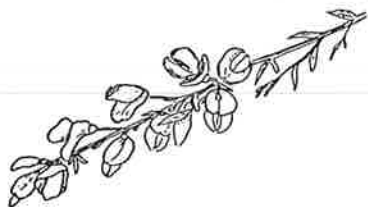
Naturligvis påser vi, at udsynet inde fra huset ikke forringes herved.

HER ER EN SKITSE, ANDRE KAN NEMT LAVES:

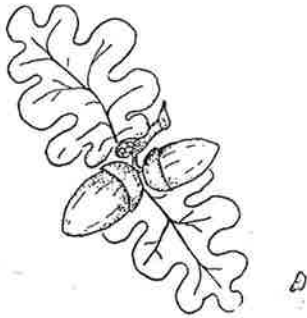
Tegnforklaring: 1. Indgang - 2. Hus. -3. Plane arealer (kan evt. beplantes med tørketålende små og større planter). -4. Jordvold beplantet med busket af lave buske. Som kønt og naturligt bunddække, hvor der ikke er buske, kan plantes vild timian, sedum, lyng eller lign. -5. Græsplæne - af den langtsomt voksende slags. -6. Afgrænsning.

GRÆS PÅ
MAGRE
JORDER

Gyvel.

I bunden af en sådan gryde eller hvordan nu liggepladsen udformes - og iøvrigt næsten overalt på den magre jord heroppe, skal bruges andre græsser end dem, som hører til i den sædvanlige haveblanding. Vi må vælge en eller flere af arterne af s v i n g e l. De er alle nøjsomme, tørketålende, slidstærke og tiest rimeligt bøjelige. Der anvendes 3-4 kg. pr. 100 kvadratmeter, måske lidt mere ved forårssåning.

Eg med agern.

R ø d s v i n g e l e n er en af vore bedste græsser, velegnet til de fleste jorder i området. Den tåler bare ikke skygge. Den kan bruges alene eller sammen med f å r e s v i n g e l, der er noget mørkere og endnu mere tørketålende. Også den går fint alene. S t i v b l a d e t s v i n g e l d u e r d å r l i g t t i l a t l æ g g e s i g i med den bare hud, men den er fantastisk udholdende. Den kan passende blandes i til udsæd på steder, hvor trafikken slider stærkt.

PLANTNINGEN
TILRETTELÆGGES

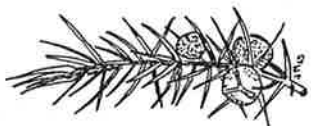
På en ny grund må der regnes med plantning ad mindst to gange:

Første gang grundafgræsning. Især i husets nærhed og omkring dasepladserne, må den bestå af planter, der hurtigt giver læ og ly. Ønsker man den eller de samme plantearter som i de "lange" skelrækker, kan man heroppe ved huset plante større - og dyrere eksemplarer. Man skal bare indstille sig på, at jo mindre planter man sætter, des omhyggeligere skal der holdes rent ved dem de første år, så de ikke kvæles af græs og ukrudt.

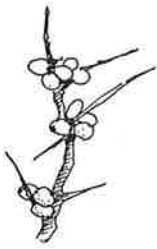
Anden gang er der efterplantningen næste år. Suppler hvad der er gået ud.

Derpå får de fleste nok lyst til karakterplantning på åben grund, ofte smågrupper af buske eller ligefrem fritstående træer.

Men vi husker hele tiden på, at udsynet ikke må skades - det brede udsyn der er en af denne sommerhuskolonis umistelige værdier. Gå rundt i nabolaget, og undersøg, om en planlagt plantning med tiden vil lukke for andres udkik. Stokke i plantens sluthøjde sat ud på stedet hjælper med til en sikker afgørelse.

Enebær er naturlig på stedet. Talrige former, slanke, krybende, kugleformede findes.

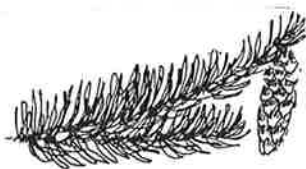
Sandtorn

I plantelisten længere omme er der mange planter, som er kraftigt- og hurtigtvoksende, planter som man skal gå langt uden om, hvis man ikke lover sig selv og andre, at man selv - og eventuelt ens efterfølgere i huset - vil påtage sig arbejdet i fremtiden med at holde planterne nede i en højde, der ikke ødelægger alles frie blik mod landskabets værdier. Det er iøvrigt slet ikke så voldsomt et arbejde, når man tager det "langs ad". Og på den måde bliver der noget til kakkelovnen eller det fælles Sankthansbål.

DANSK NATUR
IKKE
"EXOTICA"

Ved plantevalget undgår vi alt for prangende og eksotiske ting. De er forbeholdt byhaverne. Her skal der kun gro ting, der ikke føles fremmede for egnen. Det står der for resten også i den tinglyste deklaration, så det er så nemt med det.

ALLE DISSE
GRANER OG
FYRRETRÆER!!

Hvidgran

Om man dog kunne opnå, at der blev sparet på gran og fyr! Der er så mange af dem i Jylland siden Dalgas' dage, alt for mange! Der er også allerede rigeligt af dem i Vandal. Bevares, mange af dem er særdeles hårdføre over for blæst og salt, og tilmed giver de - i hvert fald en overgang - godt læ. Men de tilfører egnen en tyngde og et mørke, den ikke fortjener - og som er imod dens væsen. Det er iøvrigt en gammel løgn, at disse nåletræer er "indfødte danskere". De er tværtom indførte.

Sitkagran

Vær også opmærksom på, at nåletræerne, når de kommer til skelsår og alder, frembyder en brandfare, bl.a. fordi de nederste grene dør og er letfængelige. En gnist dér og en regn af gnister sprutter ud fra hele planten.

Især den ene af de bestående, gamle plantninger på området er en grusom brandfælde. Udskiftes træerne ikke, bør plantningen snarest renses op - mest af hensyn til dem, der bor i nærheden, men også for landskabets skyld.

HVORNÅR
PLANTER VI?

Forårsplantning er det bedste. Da har man nemlig mulighed for at følge planterne gennem det første halve år, hjælpe dem ved vanding, støtte, renholdelse osv.

PLANTEREGLER

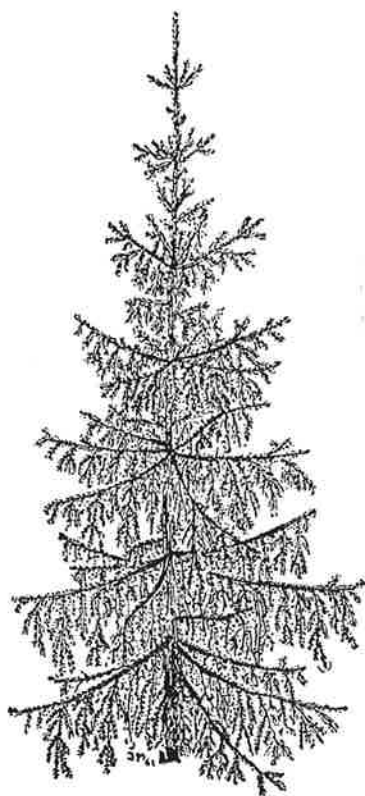
Når kårene er så ublide som her, er det vigtigt, at alle gode planteregler overholdes:

1. Grundigt dyb gravning af plantehuller og -render. Væk med alle ukrudtsrødder fra plantejorden.
2. Bland, hvis jorden er klumpet og leret, vædet - men ikke sjaskvåd - tørvestrøelse plus lidt sand i den. Gør jorden porøs og findelt.
3. Meget sandet jord tilføres tørvestrøelse og sønderdeltlerjord, så plantehullets jord bliver vandholdende.
4. Når planten er sat ned og der er trådt til - ikke alt for fast! - vandes grundigt, så der er kontakt mellem rødder og jordpartikler. Sidste del jord fyldes på.
5. Vent en månedstid med gødskning.
6. Har man mulighed for det, kan nyplantede planter med fordel skærmes med granris - det luner og skærmer mod udtørrende blæst i den første kritiske tid, til rødderne er i gang.
7. Klumpplanter (i potte eller hessian) skal have klumpen gennemfugtet før plantningen.

Rød kornel.

EFTER AT DER
ER PLANTET

Omorikagran er
slank og stjæler
ikke udsigt.
God hårdfør-
hed.

Der må holdes grundigt rent omkring planterne de første år, mest og længst ved de små planter. Når så mange nyplantede ting er gået ud heroppe, skyldes det givetvis kvælning af græs og ukrudt. Dækning det første år med sort plast - med et krydssnit eller udskåret hul til plantens stamme, og holdt på plads med sten eller jord, bevirker kvælning af ukrudtet og forhindrer fordampning fra jorden.

Gødskning: Der er i samarbejde med Grundejerforeningen og Dansk Erhvervsgartnerforenings Laboratorium taget jordprøver over hele Vendal sommerhusområde, og resultatet er tilfredsstillende. Bortset fra enkelte steder med lidt ekstreme forhold, og hvis ejere vil få særlig besked, er området i rimelig gødningsstand i forhold til de planter, som kan komme på tale. De er jo alle ret nøjsomme, og jorden er mestendels gammel dyrkningsjord.

En måned efter plantningen samthvert forår er det dog klogt at tilføre lidt blandingsgødning (Hoechst, Nitrophoska el. lign.). Tilfør ad en eller to gange med et par måneders mellemrum 3-5 kilo pr. 100 kvadratmeter, beregnet efter planternes samlede omfang foroven (det kommer sig såmænd ikke så nøje).

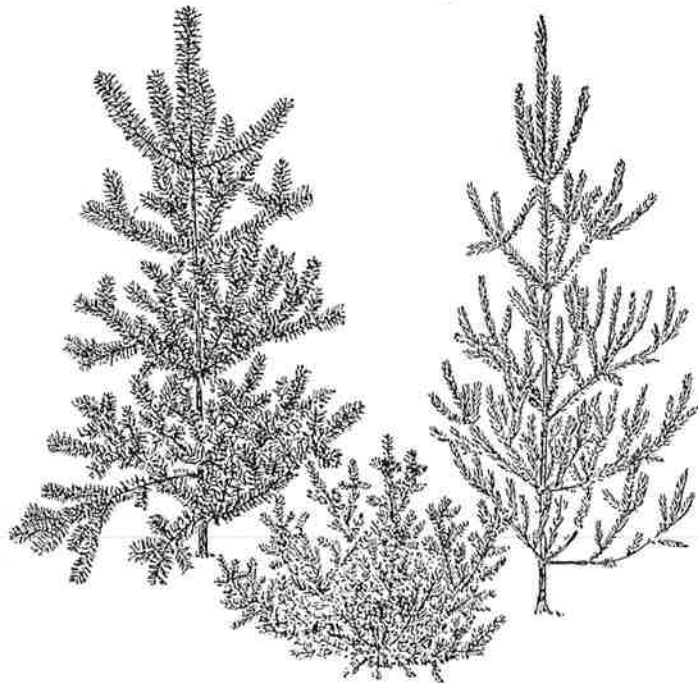
En tilsvarende mængde kvælstofgødning (f. eks. kalksalpeter) kan godt udstrøs ad to gange med 1-2 måneders mellemrum, ikke sammen med blandingsgødningen - gerne i regnvejr. Overdriv dog ikke kvælstoftilførslen for at sætte skub i planterne - det kan give bagslag ved, at planterne presses til at gro for stærkt, og således ikke opnår tilstrækkelig robusthed. Visse planter er selvforsynende med kvælstof (nævnt i plantelisten), men dog først, når rødderne har fået rigtigt fat.

PLANTERNE ER
GROET TIL -

Et sommerhusområde skal endelig ikke være præget af snorlige, klippede hække. Ikke nogen "ligusterfascisme" her! Men med års mellemrum går vi plantebestanden igennem, ikke mindst de fritvoksende hække. Fjern de døde eller tydeligt for gamle grene helt ved jorden. Rosenarterne og andre kan totalklippes i det tidlige forår, hvis de er løbet fra en og er blevet bare i bunden, men bedst er også for dem udtynding pø om pø.

Har man valgt de kraftigt voksende træer eller buske, bør man altid være på vagt over for, om de er ved at lukke for eller hemme ens eget og andres frie udsyn. Er de det, ja, så må saks, høgenæb eller sav i gang.

Klip aldrig en busk ned til flad overflade, f. eks. med en haksaks. Beskæring af de planter, der skal gro her, vil faktisk næsten altid sige udtynding og da helt ned til jorden eller til hovedstængel (basis).

Østrigsk fyr, bjergfyr og skovfyr.
(Den sidste frarådes i området, men de to andre, og især da bjergfyr, klarer klimaet fint. De to tåler beskæring og bør holdes nede i højst 3 meters højde).

FORSLAG TIL
PLANTEVALG

Her er forsøgt sammensat et udvalg af planter, der kan komme på tale heroppe i det skønne, men noget barske område. På grundlag af andres og egne erfaringer samt iagttagelsesforsøg, bl.a. ved Hanstholm, er givet karakterer for to væsentlige ting: vindhårdførhed og tålsomhed over for saltholdig havgus.

xxx: særdeles hårdfør

xx : hårdfør bortset fra ekstreme forhold

x : kan kun klare sig med lokal beskyttelse (fra andre planter eller fra andre læende ting).

Solitærplante = fritstående plante.

Hvidel
(=Gråel)

ALNUS INCANA Vind: xx Salt: xx
Ikke noget lætræ, men kan gro i slugter med læ. Bliver med tiden 10-15 m. høj. Kan skæres ned, hvis dens vækst skulle blive uhensigtsmæssig. Skyder da villigt igen fra bunden. Danner en del rods kud. Kræver lys, men ikke tilførsel af kvælstof. Det sørger den selv for. Næppe noget værd som solitærplante.

Rødel

ALNUS GLUTINOSA Vind: xx Salt: xx
Vokser naturligt på våde steder i og ved Vandal. Som foregående hurtigt voksende. Ej heller egnet til egentligt læ. Kræver lys. Duer ikke til læhegn eller studset hæk, men kan skæres tilbage og giver hurtig genvækst. Ikke solitær.

Alpe-el

ALNUS VIRIDIS Vind: xx Salt: xx
Busk, der med tiden når op til 20 m! Giver meget læ. Mange rods kud. Bedst i fuldt lys. Tåler tør jord. Kan nok bruges, hvis den holdes hårdt i ₂ve, så den ikke stjæler udsyn.

Kogle af
østrigsk
fyr

Der er andre hybenroser end Rosa rugosa. De er mindst lige så dekorative men har mindre hyben. Deres hårdførhed over for vind og salt er også god.

Enstenet tjørn

Alm. hvidtjørn

Bærmispel AMELANCHIER CANADENSIS

Vind: xx Salt: xx
Køn busk - både løv og blomster. Men kun under lokalt beskyttede forhold, i sommerhusgård f. eks.

Rød kornel CORNUS SANGUINEA

Vind: xx Salt: xx
Dansk vildbusk, 2-4 m. Køn i blomstring og pæn i løvet. Sorte frugter. Skyggetålende. God til læ. Al slags jord. Bør på mager jord have lidt kvælstof. Danner til tider rodkud. Med åringers mellemrum udtyndes gamle grene og for at holde den i passende højde.

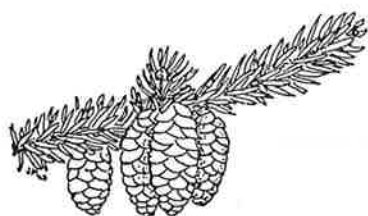
CRATAEGUS MONOGYNA Vind: xx Salt: xx
Vildtvoksende i Danmark. Højde inde i landet 10-15 m. Herude kun det halve, men altså for høj til skelhegn, hvis den ikke aves stærkt. Står på egnen og er en del krøget - det giver landskabet karakter. Tåler beskæring og kraftig udtynding. Køn i selskab med gyvel, men bør da holdes i næsten samme højde.

CRATAEGUS OXYACANTHA Vind: xx Salt: xx
Også dansk vildplante. Bedre end foregående til læende busket, fordi den kun bliver 2-5 m (afhængig især af vindforhold. Også egnet som lille solitärtræ. Ikke alt for mager jord. Lidt kvælstof i ny og næ. Holdes let nede på godt et par meter ved udtynding eller direkte beskæring.

Hunderose

- Gyvel CYTISUS SCOPARIUS Vind: xxx Salt: xx
Hjemmehørende på egnen. Kan alligevel fryse ned, men skyder muntert igen fra bunden. Harerne er vilde med den. Med åringers mellemrum fjernes de gamle ud-tørrede grene - på grund af udseendet og brandfaren! Gøder sig selv. Unge planter har til tider svært ved at få fat (grundig renholdelse!). Sikrere er tit såning af frø indsamlet på egnen. Bedste såtid: når frøet er næsten modent, altså ikke helt hårdt. Tørt frø kan dog bringes til lettere spiring ved at lægges i varmt vand et døgn - eller hvis frøenes skal får et barberblads-snit, evt. slibes med fint sandpapir.
- Sølv-
blad ELAEAGNUS COMMUTATA Vind: xx Salt: xx
Smuk søvløvet busk, 2 x 2 meter. Lavere, endog krybende former, kan dog købes. God til læhegn og nær huset. Tåler at aves både som solitär og i hegn.
- Havtorn HIPPOPHAE RHAMNOIDES Vind: xxx Salt: xxx
(Sand- Fremragende, men desværre ofte lidt lang-
tidse) somtvoksende dansk vildbusk med masser af skønne orange bær om efteråret...dog kun hvis man mellem hunplanterne har enkelte hanplanter. Jord: al slags, også våd og leret. Bliver omsider 3-4 meter. Sætter mange rodkud, men de kan graves op og plantes andetsteds. Tåler fint tilbageskæring. Meget lys. Klarer selv kvælstofforsyningen.
- Hyld SAMBUCUS NIGRA Vind: xx-xxx Salt: xx
Fin som solitärtræ nær hus. Tåler skygge, men blomstrer rigest i sol. Indtil 5 m høj som busk eller træ. Hurtigtvoksende, når jorden ikke er alt for mager, og den får lidt læ fra andre planter eller træværk. Kan ved beskæring indpasses i læhegn af mindre højde.

Omorika
grankogler

0

Alm. JUNIPERUS COMMUNIS Vind: xxx Salt: xx
enebær Naturligt forekommende på egnen (se mange buske på græsarealerne mellem Kaas og stranden!). Findes i talrige former - i højder fra $\frac{1}{2}$ til 8 meter: pyramidale, kugleformede, buske og med mere eller mindre fladt udbredt vækst. Burde ikke mangle på nogen grund, bør tværtimod fortrænge de alt for mange gran og fyr! Her virkelig et for egnen naturligt nåletræ. De slankt pyramidale former giver en grund rejnsning uden at stjæle andres og eget udsyn. De lavere og brede buske er også gode i sammensatte læbusketter. Meget lys. Som hos foregående er der både han- og hunplanter. "Bærrene" (egtl. kogler) er jo ligesom havtornens fremragende til bjesk m.m.

Kali- LONICERA LEDEBOURII Vind: xx-xxx Salt: xx
fornisk
Gede- Løvfældende busk. Tåler dyb skygge, selv
blad under graner (som de så kan fortrænge med tiden!). Man bør vælge den hårdførste sort 'Vian', skønt den nok er lidt dyrere. Bliver 3-5 m høj. Tåler udtynding af for høje skud samt de fleste jordbundsforhold.

Dunet LONICERA XYLOSTENUM Vind: xx Salt: x
Gede- Ca. 3 meter høj busk, der som foregående gi-
blad ver godt læ. Tåler også skygge. Bærrene er giftige. NB.

Bukke LYCIUM HALIMIFOLIUM Vind: xxx Salt: xxx
torn (også sprøjt! Særdeles nøjsom og fuldt hårdfør selv under de værste forhold (se den i Sønderho på Fanø). 3 m høj, men kan også nemt holdes lavere ved lidt beskæring nu og da. Danner rodskud, som kan "stikkes", hvis der bliver for mange. Blomsterne er ret ubetydelige, bærrene kønne.

Røn

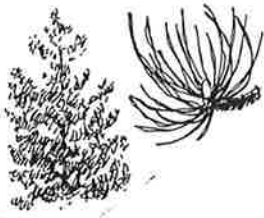
Sargents-æble MALUS SARGENTII Vind: xx-xxx Salt:xx-xxx
 Lav, indtil 2 m, bredt voksende busk med skøn blomstring, små smukke "paradisæbler" og skøn høstcolorit. Fin som fritvoksende, men kan også plantes tæt og danne et smukt hegn og give godt bundlæ. Kan man skaffe sig småplanter, er den nok til at skaffe til rimelig pris.

Hvidgran PICEA GLAUCA Vind: xxx Salt: xxx
 Skal man endelig have gran, bør det ikke her være rødgran, men f. eks. denne, der især som ung er en fortrinlig læplante og er mindre mørk. Skal stå lyst. Al slags jord. Skavank: taber med tiden de nederste grene og ser ræddelig ud som "lårkort" (se de stedlige plantninger). Brandfare.

Omorika gran PICEA OMORICA VIND: xx Salt: xx
 Høj slank gran, løber hurtigt til vejrs, men stjæler ikke megen udsigt. Kan bruges som karaktertræ på steder, der ikke er ret udsatte.

Sitka gran PICEA SITCHENSIS Vind: xxx Salt: xxx
 Meget kraftig, hurtigtvoksende gran med stikkende, let grålige nåle. God hæk- og læplante. Tåler som foregående klipning, der kun er nødvendig med 4-5 års mellemrum. Topklipning giver bredde og hindrer barhed forneden. Lyskrævende.

Klitfyr PINUS CONTORTA Vind: xxx Salt xxx
 (Conto- Middelhøjt hurtigtvoksende fyrretræ. For- tafyr)
 dele: Bliver ikke alt for voldsom hverken som busk eller træ. God lævirkning som yngre. Nøjsom, men har til tider svært ved at få fat (rønholdelse de første år). Skavan- ker: Angribes ofte slemt af skadedyr og vanformes da. Væksten ikke særlig køn. Virker mørk i landskabet.

Østrigsk fyr

Fransk
bjergfyr

PINUS MUGO 'ROSTRATA' Vind: xxx Salt: xxx
Velkendt. Meget brugt her og andre steder.
Fordele: Såre nøjsom og klarer den svære
start pænt. God til "startlæ" og som pioner-
plante for kønnere løvplanter. Bliver kun 2-2½
meter. Kan holdes nede ved knibning af lysene.
Det giver bredde og bedre læ. Tåler også at
skæres ind. Skavanker: Ensformig i for stort
tal, er kaldt "Danmarks største ukrudt". Selv
ved flittig beskæring og knibning med tiden
brandfarlig.

Østrigsk
fyr

PINUS NIGRA Vind: xx Salt: xx-xxx
Kraftig og med bred krone, store mørke nåle.
Brugbar som karaktertræ, men virker tung,
grov og mørk. Ret kalkkrævende. Skavanker: Mod-
tagelig for nålesvampe - nålene kastes og træ-
et forsvækket i væksten. Falder den til
på stedet, bliver den let for høj, over 20 m,
og lukker for udsynet.

Gråpop-
pel

POPULUS CANESCENS Vind: xxx Salt: xx-xxx
Hurtigtvoksende. Bør absolut ikke bruges til
hegn eller hæk, fordi den let bliver 30 m høj
og røver udsynet. Danner mange kraftige rod-
skud, der dog kan stikkes. Som fritstående,
hvor den ikke generer andre, karakterfuld og
smuk med sin kuppelformede krone. Modstandsdyg-
tig over for den slemme "poppelkræft" (svamp)

Mira-
belle

PRUNUS CERASIFERA Vind: xx Salt: o
Brugelig til hække og læbælter, hurtigtvoksen-
de. Må aves, bliver ellers 8 m. Fri for rod-
skud. Pæn blomstring. Men det kniber med hård-
førheden.

Weich-
seltræ

PRUNUS MAHALEB Vind: xx Salt: xx
Smukt middelstort træ, max 10 m - kønne hvide
blomsterklaser og sortrøde bær. Kan være
karaktertræ eller plantes nær hus. Som hegns-
plante må den aves med års mellemrum.

Hunderosenbusk

- Hæg PRUNUS PADUS Vind: xx Salt: xx
Kønt dansk vildtræ, majblomstrende og siden bærfyldt. Også buskform. 8-10 m. Ret skyggetålende. Ikke alt for tør jord. Kan angribes af de ækle snareorme. God nær huset.
- Sil- PRUNUS SEROTINA Vind: xx Salt: xx
dig Knap så kønt blomstrende træ som foregående,
hæg men hurtigere voksende. Tåler kalkfattig og mager jord. Beskæring bedst lige efter løvfald.
- Slå- PRUNUS SPINOSA Vind: xx-xxx Salt: xx
en Stikkende høj busk med kønne blomster i foråret og de kendte sortblå bær (slåenvin, bjesk!). Bliver den for voldsom i hegnet, kan den med 5 års mellemrum skæres tilbage. God til "fodlæ".
- Vild- PYRUS COMMUNIS Vind: xx Salt: xx
pære Ret pænt tornet lille træ eller busk til læhegn - og også helt kønt til karaktertræ. Rodskud.
- Vin- QUERCUS PETRAEA Vind: xx Salt: xx
ter- Især i bladform anderledes end den følgende.
eg. Yngre og beskårne træer holder løvet om vinteren. God til læ, når den selv klarer starten.
- Stilk- QUERCUS ROBUR Vind: xx Salt: xx
eg Det typiske egetræ, der i løbet af mange år bliver en kæmpe under frie forhold. Herligt som karaktertræ, men kan også blive busk, hvis den klippes af og til. Danner da "egepur", som lærer godt og er smukt. Med hjælp i starten skulle egen kunne klare sig her.
- Fjeld- RIBES ALPINUM Vind: xx Salt: xx
ribs Glimrende til fritvoksende hæk og fodlæ, højst 2 m. Ret langsomtvoksende, derfor nem at styre. Tåler stærk klipning om nødvendigt. Både stærkeste sol og dybeste skygge. Fin til grundafgrænsninger og læ omkring liggepladser. Ingen udløbere.

Hyben på
klitrose

Hunde-
rose

ROSA CANINA Vind: xxx Salt: xx-xxx
Hurtigvoksende dansk vildbusk. De lange ran-
ker, som den kan sende op i nærstående træer,
kan klippes væk. Med sin 1-2 meters højde god
til bundlås. Tåler total nedskæring, men bør
fornyes gradvist.

Æblerose
D

ROSA EGLANTERIA (el. rubiginosa) Vind: xx-xxx
Salt: xx-xxx. Også en egnet og hurtigvok-
sende buskrose, god til læ, højst 2 m. Duf-
ter af æbler om aftenen og i regn. Mindre hy-
ben end hos Rosa rugosa, men er en mindre
"forrendt" busk. Også færre rodsrud.

Klitrose

ROSA SPINOSISSIMA Vind: xxx Salt: xxx (også
sprøjt). Rigt- og gulligtblomstrende og
smuk bred busk med yndefuldt løv, mørke hyben.
Fin til fritvoksende lave hække, 1-2 m. Hol-
des i form ved jævnlig udtynding. Ofte en
del rodsrud. Tåler den magreste jord, ja,
tåler alt. Meget anbefalelsesværdig...hører
jo også hjemme på disse kanter.

Kaspisk pil

SALIS ACUTIFOLIA Vind: xx-xxx Salt: xx-xxx
Bred og 3-4 m høj busk på disse kanter. Gror
i den lette jord, men også på fugtigere ste-
der. Kan tæmmes ved beskæring, som den tåler
fint. Smuk hængeform findes - smukt karakter-
træ. Giver ikke meget læ og må i et hegn blan-
des med andre planter. Kønne "gæslinger".

Seljepil

SALIX CAPREA Vind: xxx Salt: xxx
Vildtvoksende 4 m høj busk eller lille træ
med smukke blomster (gule "gæslinger"), men
mindre kønt løv. Tåler beskæring. Ikke meget
lægivende, bedst egnet i våde dalstrøg.
Lidt grov og stiv.

Krybepil

SALIX REPENS Vind: xxx Salt: xxx
Dansk vildplante i dværgformat. Tåler mose-
bund, mager sandjord og lyngjord. Pyntelig
året rundt, men ingen lægiver. God til at
kravle på jordvolde.

Hyben på
hunderose

- Dugpil SALIX DAPHNOIDES Vind: xx Salt xx
Køn, ikke mindst som bladløs! Tåler beskæring.
Dårlig til læ. (Når disse pilearter er nævnt,
skyldes det dels hårdføreheden, dels at de af-
finder sig med al slags jord, bortset fra den
allertørreste. De kan se god ud nær huse).
- Almindelig røn SORBUS AUCUPARIA Vind: xx-xxx Salt: xx
Kønt dansk vildtræ, karaktertræ af moderat
størrelse - næppe meget over 5 m på denne egn.
Må ikke stå alt for tørt. Vil nok krøges, hvis
den står ene og vindudsat.
- Seljerøn ("Born-
holmsk"
røn). SORBUS INTERMEDIA Vind: xxx Salt: xx
På egnen en del brugt som 15 m høj mark-
læplante, altså robust heroppe. Tåler ned- og
indklipning med års mellemrum, så den uden at
virke for hækagtig til stedet godt kan holdes i
rimelig højde og ikke spærrer for udsynet.
- Småbladet elm ULMUS CARPINIFOLIA Vind: xx-xxx Salt: xx
Kraftig og hurtigtvoksende. Pæn og egnet til
læhegn, men skal da brutalt topklippes for
ikke at stå i vejen for udsynet. Godt karakter-
træ. Danner rodkud.
- Storbladet elm ULMUS GLABRA Vind: xxx Salt: xx-xxx
Er et endnu større og grovere træ, men hårdfør
og effektiv lægiver i en "halvfri" hæk... men
må endelig holdes nede, så den ikke blokerer
for udsyn. Danner sjældent rodkud, men
skyder villigt og buskagtigt fra nedskårne
stammer.

